

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.III.20.069/2025/7/I.

Az I.r. felperes: Felperes1

(cím8)

A II.r. felperes: Felperes2

(cím3)

A III.r. felperes: Felperes3

(cím8)

A IV.r. felperes: Felperes4

(Cím5)

A felperes képviselője: Dudás Hargita Zavodnyik Ügyvédi Iroda

(cím16)

Az alperes: Alperes1

(cím1)

Az alperes képviselője: Dr. Lakos Júlia Ügyvédi Iroda

(cím15.;

ügyintéző: Dr. Lakos Júlia Izabella ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék

P.20.102/2018/211.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

II-III.r. felperes, 212. sorszám,

alperes 214. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A feljegyzett 41.172 (negyvenegyezer-egyszázhetvenkettő) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett tényállás szerint a 2012. február 10. napján született I.r. felperes a II.r. és III.r. felperesek gyermeke és a IV.r. felperes unokája.

[2] Az alperes által a csecsemőkorú I.r. felperesnek nyújtott egészségügyi ellátás 2012. október 8. napján hajnali 3 órától kezdődően nem felelt meg a szakmai szabályoknak és az elvárható gondosságnak: azaz az alperes késedelmesen végezte el az I.r. felperesnél a bélcsavarodást megszüntető hasi műtétet, ami súlyos bélelhalást okozott. Ennek következtében 2012. október 10. napján ismét műtetre volt szükség, amely során - az életképes bélszakaszokat meghagyva - további elhalt bélszakaszokat távolítottak el.

[3] A fentiek következtében az I.r. felperesnél rövidbél-szindróma alakult ki, amely a testi-szellemi-lelki fejlődését, az általános erőnléti állapotát, testfelépítését, jelenlegi és későbbi életvitelét, szocializációját, iskoláztatását, pályaválasztását jelentős mértékben, hátrányosan befolyásolja, a közösségi életben való részvételét korlátozza.

[4] Az I.r. felperes - a rövidbél szindróma miatt - mennyiségileg és minőségileg is speciális táplálásra, ion- és ásványi anyag pótlására szorul. A táplálkozásában a korosztálya átlagánál nagyobb mennyiségű táplálékbevitel, tejmentes étkezés biztosítása, valamint az

anyagcsere-, elektrolit- és folyadékháztartás folyamatos kontrollja szükséges. A kezdeti időszakban táplálása parenterális módon, mesterséges infúziós táplálékkal (TPN) történt, - amelynek használatára a III.r. felperest képezték ki -, ezt követően a parenterális táplálás és a tápcsatornán keresztüli táplálás párhuzamosan történt.

[5] A tápanyagok, egyéb nyomelemek, vitaminok nem megfelelő felszívódása miatt növekedési elmaradása van, ezért hormonkezelésben részesül.

[6] Az I.r. felperes - a rövidbél-szindróma következtében - csak nagycsoportos óvodás korára vált részlegesen szobatisztává: 2018. szeptembere előtt átlagosan napi 12-20 alkalommal, 2018. szeptemberét követően napi 10-12 alkalommal, 2022. évtől napi 1-2 alkalommal van – többnyire laza - széklete. Ennek gyakoriságát a fertőzések, a több folyadékbevitel növeli. Az I.r. felperes pelenkázása a széklet mennyisége és állaga miatt nehézkes, ruhacserét is igényelhet. A pelenkacsere minden székletürítés után indokolt volt, a széklet visszatartása még jelenleg is okozhat problémát.

[7] Az I.r. felperes szabályozott napirendje a III.r. felperes életvitelét is korlátok közé szorítja. A III.r. felperest a gyermeke speciális minőségű és mennyiségű étkezésének, a folyadékbevitel ellenőrzésének, a ruházkodásának, székletürítésének, kezelésekre szállításának, éjszakai felügyeletének biztosítása az átlagos gondozást jelentősen meghaladó feladat elé állítja. Az ápolási, gondozási feladatok középfokú iskolai végzettség, és középfokú szakképzettség nélkül is elvégezhetőek, azok többnyire gyakorlatot, tapasztalatot igényelnek.

[8] A III.r. felperes az élethelyzete miatt a munkáját is feladni kényszerült, a napjait az I.r. felperes gondozásával tölti.

[9] Az I.r. felperes ápolását, gondozását 2013. június 1-től augusztus 22. napja között, 2014. júliusában, augusztusában 1 hónapnyi, 2015. áprilisában 1 hónapnyi, 2021. áprilisában 2 hét időszakban nem a családja, hanem az egészségügyi szolgáltató végezte.

[10] Az I.r. felperes ápolás-gondozásának szükséges többletidőtartama – a beszerzett szakértői vélemény alapján (P.20.102/2018/191) – az alábbiak szerint határozható meg:

2013.08.23-2013-12.31. között 131 nap (pelenkázás-tisztálkodás 470 perc, TPN szállítás 25 perc, TPN összeállítás 30 perc, táplálás 105 perc) napi 630 perc, vagyis 10,5 óra;

2014.01.01-2014-12.31. között 335 nap (pelenkázás-tisztálkodás 470 perc, TPN szállítás 25 perc, TPN összeállítás 30 perc, táplálás 105 perc) napi 630 perc, vagyis 10,5 óra;

2015.01.01-2015-02.10. között 41 nap (pelenkázás-tisztálkodás 470 perc, TPN szállítás 25 perc, TPN összeállítás 30 perc, táplálás 105 perc) napi 630 perc, vagyis 10,5 óra;

2015.02.11-2015-12.31. között 294 nap (pelenkázás-tisztálkodás 320 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, táplálás 210 perc) napi 565 perc, vagyis 9,4 óra;

2016.01.01-2016.09.25. között 269 nap (pelenkázás-tisztálkodás 320 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, táplálás 210 perc) napi 565 perc, vagyis 9,4 óra;

2016.09.26-2016.12.31. között 97 nap (pelenkázás-tisztálkodás 320 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, táplálás 210 perc, óvodába szállítás 60 perc) napi 625 perc, vagyis 10,4 óra;

2017.01.01.-2017.08.17. között 228 nap (pelenkázás-tisztálkodás 320 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, táplálás 210 perc, óvodába szállítás 60 perc) napi 625 perc, vagyis 10,4 óra;

2017.08.18-2017.12.31. között 136 nap (pelenkázás-tisztálkodás 320 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, táplálás 210 perc, óvodába szállítás 60 perc, fertőzés miatti pszichés támogatás 90 perc) napi 715 perc, vagyis 11,9 óra;

2018.01.01-2018.02.10. között 41 nap (pelenkázás-tisztálkodás 320 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, táplálás 210 perc, óvodába szállítás 60 perc, fertőzés miatti pszichés támogatás 90 perc) napi 715 perc, vagyis 11,9 óra;

2018.02.11-2018.12.31. között 324 nap (pelenkázás-tisztálkodás 90 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, óvodába szállítás 60 perc, táplálás 210 perc) napi 395 perc, vagyis 6,6 óra;

2019.01.01-2019.12.31. között 365 nap (pelenkázás-tisztálkodás 90 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, óvodába szállítás 60 perc, táplálás 210 perc) napi 395 perc, vagyis 6,6 óra;

2020.01.01-2020.12.31. között 366 nap (pelenkázás-tisztálkodás 90 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, óvodába szállítás 60 perc, táplálás 210 perc) napi 395 perc, vagyis 6,6 óra;

2021.01.01-2021.05.05. között 111 nap (pelenkázás-tisztálkodás 90 perc, TPN összeállítás-port tücsere-felkészítés 35 perc, óvodába szállítás 60 perc, táplálás 210 perc) napi 395 perc, vagyis 6,6 óra;

2021.05.06-2021.09.09. között 126 nap (pelenkázás-tisztálkodás 90 perc, óvodába szállítás 60 perc, táplálás 210 perc) napi 360 perc, vagyis 6 óra;

2021.09.10.-2021.12.31. között 114 nap (pelenkázás-tisztálkodás 90 perc, óvodába szállítás 60 perc, táplálás 210 perc, növekedési hormon beadása 15 perc) napi 375 perc, vagyis 6,25 óra;

2022.01.01-2022.02.10. között 41 nap (pelenkázás-tisztálkodás 90 perc, óvodába szállítás 60 perc, táplálás 210 perc, növekedési hormon beadása 15 perc) napi 375 perc, vagyis 6,25 óra;

2022.02.11-2025.02.28. között 324+365+366+59 nap (táplálás 90 perc) napi 90 perc, vagyis 1,5 óra.

[11] Az I.r. felperes ápolás-gondozásának szükséges többletidőtartamából a III.r. felperes részére megítélt jövedelempótló járadék miatti korrekciót követően fennmaradó időtartam:

2013.08.23-2015. 02.10. között napi 7 óra;

2015.02.11-2016.09.25. között napi 5,9 óra;

2016.09.26-2017.08.17. között napi 6,9 óra;

2017. 08.18-2018.02.10. között napi 7,9 óra;

2018.02.11-2021.05.05. között napi 4,3 óra;

2021.05.06-2021.09.09. között napi 3,75 óra;

2021.09.10-2022.02.10. között napi 4 óra;

2022.02.11-2025.02.28. között napi 0,75 óra.

[12] A II.r. és III.r. felperes általi ápolás-gondozás költsége – a többletápolás időtartama és a minimálbér alapulvételével - 2013.08.22-2013-12.31. között 374.440,-Ft; 2014.01.01-2014.12.31. között 986.854,-Ft; 2015.01.01-2015-12.31. között 884.450,-Ft; 2016.01.01-2016.12.31. között 1.043.585,-Ft; 2017.01.01-2017-12.31. között 1.406.537,-Ft; 2018.01.01-2018.12.31. között 987.332,-Ft; 2019.01.01-2019-12.31. között 974.398,-Ft; 2020.01.01-2021.01.31. között 1.055.757,-Ft; 2021.02.01.-2021-12.31. között 974.106,-Ft; 2022.01.01-2022.12.31. között 339.167,-Ft; 2023.01.01-2023-12.31. között 264.625,-Ft; 2024.01.01-2024-12.31. között 305.152,-Ft; 2025.01.01-2025-02.28. között 53.616,-Ft.:2013. augusztus 22- 2025. február 28. között összesen 9.650.021,-Ft.

[13] A többlet ápolás-gondozás költsége 2025. március 1. napjától a jövőre nézve havi 27.262,-Ft.

[14] A II.r. és III.r. felperesek, mint egyetemleges jogosultak - a megváltoztatott kereseti kérelmükben (P.20.102/2018/196.) - 17.070.770,-Ft és ezen összeg után 2019. február 15. napjától járó késedelmi kamat, és a jövőre nézve havi 110.000,-Ft járadék megfizetésére kérték kötelezni az alperest ápolás-gondozás költsége címén 2013.06.01-2024.12.31. időszakra vonatkozóan (II.12.tétel).

[15] Az igényüket arra alapították, hogy az I.r. felperes egészségi állapota miatt jelentős többlet ápolási-gondozási feladat hárul rájuk, amelynek többletidő-tartamát – a keresetben korábban megjelölt átlagosan napi 4 óra helyett - a kiegészített szakértői véleményben megjelölt időtartamok számtani középértékei alapján határozták meg.

[16] Az ápolás, gondozás költségét pedig a mindenkori minimálbér összegéhez igazítva számították fel.

[17] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[18] Az érvelése szerint a III.r. felperes javára jogerősen megítélt jövedelempótló kártérítés a II.r.-III.r. felperesek által elvégzett többletgondozást-ápolást megfelelően kompenzálja.

[19] Másodlagosan hivatkozott arra, hogy a napi átlagos többletgondozás-ápolás időtartama 2013.06.01-2016.08.31. között napi 4 órában, 2016.09.01-2019.08.31. között napi 2 órában, 2019.09.01.- 2028.02.10. között napi 1 órában fogadható el.

[20] Vitatta azt, hogy az I.r. felperes 2028.02.10. napját követően többletgondozásra szorul.

[21] Álláspontja szerint ezen költségelem – annak indokoltsága esetén is - a minimálbér nettó összege alapulvételeivel számolható el.

[22] Az elsőfokú bíróság – a fellebbezéssel támadott – ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül II. és III. r. felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 9.650.021,- Ft-ot, és ezen összegből

- 374.442,- Ft után 2013. október 10. napjától,

- 986.854,- Ft után 2014. június 10. napjától,

- 884.450,- Ft után 2015. június 10. napjától,

- 1.043.585,- Ft után 2016. június 10. napjától,

- 1.406.537,- Ft után 2017. június 10. napjától,

- 987.332,- Ft után 2018. június 10. napjától,

- 974.398,- Ft után 2019. június 10. napjától,

- 1.055.757,- Ft után 2020. június 25. napjától,

- 974.106,- Ft után 2021. június 25. napjától,

- 339.167,- Ft után 2022. június 10. napjától,

- 264.625,- Ft után 2023. június 10. napjától,

- 305.152,- Ft után 2024. június 10. napjától,

- 53.616,- Ft után 2025. január 30. napjától

a kifizetés napjáig az adott félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot.

[23] A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg II. és III. r. felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 2025. március 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig havonta 27.262,- Ft-ot.

[24] A bíróság ezt meghaladón a II-III. r. felperes ápolás-gondozás költségére vonatkozó követelését elutasította.

[25] Az elsőfokú bíróság rendelkezett arról, hogy a feljegyzett 3.682.320,-Ft eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

[26] Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 112.709,-Ft szakértői költséget és díjat a Magyar Államnak a Győri Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására, míg 48.895,-Ft szakértői költséget a Magyar Állam visel.

[27] A bíróság kötelezte a II. és III.r. felpereseket, hogy fizessenek meg alperesnek 15 napon belül 469.000,-Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltséget, valamint további 100.200,-Ft másodfokú perköltséget.

[28] A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg I.r. felperesnek 15 napon belül 203.200,-Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

[29] A bíróság kötelezte a IV.r. felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 667.107,-Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

[30] Rendelkezett arról, hogy ezt meghaladó költségeiket a peres felek maguk viselik.

[31] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában leszögezte, hogy az alperes kártérítési felelősségét jogerős közbenső ítélet (Győri Ítéltábla Pf.III.20.065/2021/6. ítélet [70] bekezdés) állapította meg: e szerint az alperes felelősséggel tartozik mindazon károkért, amely a felpereseket abból érte, hogy az I.r. felperes gyógyulási esélyét az alperesi ellátás csökkentette azzal, hogy az alperes az I.r. felperes hasi műtétjét késedelmesen, 2012. október 8. napján hajnali 3 óra után rendelte el.

[32] Az elsőfokú bíróság - a fentiek értelmében - a felpereseknek járó kártérítés összegét az rPtk. 355. § (1)-(4) bekezdése, illetve 360. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[33] Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a perben rendelkezésre álló szakvélemény és annak kiegészítései rögzítik, hogy az I.r. felperes tekintetében az egészséges gyermekekhez képest többlet pelenkázási szükséglet, a speciális ételmezés, a többszöri étkezés, a folyadékbevitel kontrollálásának feladata, a mesterséges táplálék elkészítése, beadása, a port steril körülmények közötti beszúrása, az éjszakai wc-használat, az éjjeli ellátás szükségessége jelentős többletgondozást indokol.

[34] A szakvélemény kiegészítése meghatározta az egyes többletgondozási tevékenységek időtartamát is.

[35] Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a szakértőnek nem a konkrét esetben ápolással-gondozással töltött időt kellett meghatároznia, hanem azt, hogy az ápolást-gondozást végző személy számára átlagosan mennyi időt vesz igénybe ezen feladatok ellátása, illetve a felperesek által megjelölt időtartam mennyiben véleményezhető szükségesnek (P.20.102/2018/191. és P.20.102/2018/207.).

[36] A törvényszék utalt arra is, hogy a korábbi szakértői vélemény kiegészítésében ugyanakkor szerepelnek olyan időtartamok (2013. 06-01.-08.22. napjáig terjedő időszak, 2014 júliusában-augusztusában 1 hónap; 2015 márciusában 1 hónap, 2021. áprilisában két hét), amelyekben - a kórházi tartózkodás dokumentáltságának valóságtartalmán túlmenően - az I.r. felperes ápolását-gondozását nem a családja, hanem az egészségügyi szolgáltató végezte. Ezeket a hosszabb időtartamokat a bíróság az ápolás-gondozás időtartamának és költségének meghatározásánál nem vette figyelembe.

[37] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság az I.r. felperes ápolásának-gondozásának szükséges többletidőtartamát – tekintettel a P.20.102/2018/196. felperesi beadványban megjelölt összegekre, mint felső korlátra – a tényállásban rögzítettek szerint határozta meg (másodfokú határozat [10] bekezdés).

[38] Tekintettel arra, hogy az I.r. felperes ápolását-gondozását túlnyomó részben a III.r. felperes végezte, aki 2013. február 1. napjától kezdően a munkahelyének szükségszerű feladása miatt jövedelempótló járadékban részesül, ezért az ápolás-gondozás költségének meghatározása során e két tevékenység elvégzése időtartamának ütközését figyelembe kellett venni.

[39] Az időtartamok ütközését az elsőfokú bíróság olyan módon értékelte, hogy amennyiben a III.r. felperes munkát végzett volna, úgy ennek időtartamában ápolási-gondozási tevékenységet egyidejűleg nem végezhetett, így az ápolás-gondozás – fentiekben (másodfokú határozat [10] bekezdés) rögzített - időtartama korrigálandó.

[40] Ennek megfelelően az ápolás-gondozás szükséges időtartamán belül meg kellett határozni - a jövedelempótló járadék miatti korrekcióval - a III.r. felperes részére más módon meg nem térített tevékenység időtartamát.

[41] A korrekció során a törvényszék nem vette figyelembe azt, hogy az I.r. felperes ápolás-gondozásába II.r. és IV.r. alperesek is időszakosan segítséget nyújtottak; továbbá a III.r. felperes által munkavégzéssel töltött időt napi 8 órának számolta el, és nem számította fel a munkába járással eltöltött időt; valamint nem munkanapokkal, hanem a naptári napokkal számolt. Mindezen tényezők figyelembevétele ugyanis az ápolás-gondozás időtartamának meghatározását követhetlenné, nehézkessé tette volna.

[42] Az elsőfokú bíróság által végzett korrekció az egyes ápolás-gondozási tevékenységekhez igazodóan az alábbiak szerint rögzíthető:

a pelenkázás-tisztálkodás egész nap zajlott, így - a 8 óra munkaidő miatt – ennek időtartama napi 2/3-ad arányban vehető figyelembe;

a táplálás, ami a napi pihenőidőn (alvásidőn) túli tevékenység - a 8 óra munkaidő miatt - napi 1/2-ed arányban vehető figyelembe;

a TPN összeállítás-port tölcsere-felkészítés, szállítás, óvodai szállítás, fertőzés miatti pszichés támogatás, növekedési hormon beadása a III.r. felperes tényleges munkavégzése mellett is elvégezhető lett volna, ezért korrekciót nem igényelt.

[43] A fenti szempontok alapján az elsőfokú bíróság az ápolási-gondozási többletidőtartamok a III.r. felperes részére megítélt jövedelempótló járadék miatti korrekcióját a tényállásban rögzítettek szerint határozta meg (másodfokú határozat [11] bekezdés).

[44] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az ápolási-gondozási feladatok középfokú iskolai végzettség, illetve szakképzettség nélkül is elvégezhetőek, azok többnyire gyakorlatot és tapasztalatot igényelnek, így a garantált bérminimum alkalmazása a költségek meghatározása során indokolatlan.

[45] Az elsőfokú bíróság ezért – kiindulva a kereseti kérelemből - az ápolás-gondozás költségének meghatározásakor nem a garantált bérminimumot, hanem a minimálbér összegét vette alapul. Ennek havi összege 2013-ban 98.000,-Ft; 2014-ben 101.000,-Ft; 2015-ben 105.000,-Ft; 2016-ban 111.000,-Ft; 2017-ben 127.500,-Ft; 2018-ban 138.000,-Ft; 2019-ben 149.000,-Ft; 2020-2021.01.31-ig 161.000,-Ft; 2021.02.01-2021.12.30-ig 167.400,-Ft; 2022-ben 200.000,-Ft; 2023-ban 232.000,-Ft, 2024.-ben 266.800,-Ft, 2025-ben 290.800,-Ft.

[46] A fentieknek megfelelően a törvényszék – figyelemmel a Pp. 215.§-ára is - a többletápolás-gondozás – jövedelempótló járadékra tekintettel korrigált – időtartamában a minimálbér alapján határozta meg az ápolás-gondozás többletkiadását:

2013.06.01-2013-12.31. között 374.440,-Ft;

2014.01.01-2014.12.31. között 986.854,-Ft;

2015.01.01-2015-12.31. között 884.450,-Ft;

2016.01.01-2016.12.31. között 1.043.585,-Ft;

2017.01.01-2017-12.31. között 1.406.537,-Ft;

2018.01.01-2018.12.31. között 987.332,-Ft;

2019.01.01-2019-12.31. között 974.398,-Ft;

2020.01.01-2021.01.31. között 1.055.757,-Ft;

2021.02.01.-2021-12.31. között 974.106,-Ft;

2022.01.01-2022.12.31. között 339.167,-Ft;

2023.01.01-2023-12.31. között 264.625,-Ft.

2024.01.01-2024-12.31. között 305.152,-Ft.

2025.01.01-2025-02.28. között 53.616,-Ft.

[47] A bíróság ezen lejárt összegek után 2013-2024 között az egyes években külön-külön, a havi összegek esedékességeit (minden hónap 10. napja) figyelembe véve; a 2025 évben a naptári napok alapján számolta a középidoarányos késedelmi kamat kezdő időpontját.

[48] Az a II.r.-III.r. felperesek a fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a javukra, mint egyetemlegesen jogosultak javára ápolás-gondozás címén megítélt kártérítés összegének 10.918.336,- Ft-ra, míg a járadék összegének 2025. március 1. napjától havi 36.349,- Ft-ra való felemelését kérték.

A másodfokú perköltségre igényt tartottak.

[49] A felperesek a fellebbezésükben nem vitatták az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, az egyes ápolási-gondozási feladatokhoz szükséges, az orvosszakértői véleményben írtak alapján meghatározott többletidőt.

[50] Mérsékelni kérték azonban a III.r. felperes javára megítélt jövedelempótló kártérítés miatt alkalmazott korrekció mértékét arra tekintettel, hogy az I.r. felperes gondozásában a II.r. felperes is részt vett. A felperesek fenntartották azon állításukat, hogy az I.r. felperes ápolását, gondozását túlnyomórészt a III.r. felperes végezte és végzi, ugyanakkor kiemelték, hogy a II.r. felperes ápolási-gondozási tevékenysége sem elhanyagolható mértékű; ezt nemcsak a II.r. felperes nyilatkozata, hanem egyéb érdekelt2 tanúvallomása is alátámasztotta.

[51] A II.r. felperes tekintetében pedig a jövedelempótló járadék miatti korrekció szükségessége nem merül fel, ugyanis ezt a bíróság kizárólag a III.r. felperesnek ítélte meg.

[52] Mivel a II.r. felperes – saját nyilatkozata alapján - minden másnap fél nap erejéig vesz részt a gyermeke ellátásában, így a II.r. felperes és a III.r. felperes tevékenységének egymásra vetített aránya 25-75%-os mértékű; ezért a jövedelempótló járadék miatti korrekció során a II.r. felperes oldalán jelentkező időmennyiség figyelmen kívül hagyandó.

[53] Erre tekintettel a törvényszék által megállapított többletápolási-gondozási időtartam az alábbiak szerint emelkedik:

2013. augusztus 23-tól 2015. február 10. között napi 8 óra,

2015. február 11. és 2016. szeptember 25. között napi 6,8 óra,

2016. szeptember 26. és 2017. augusztus 17. között napi 7,8 óra,

2017. augusztus 18-tól 2018. február 10. között napi 8,8 óra,

2018. február 11-től 2021. május 5. között napi 4,9 óra,

2021. május 6. és 2021. szeptember 9. között napi 4,3 óra,

2021. szeptember 10. és 2022. február 10. között napi 4,5 óra,

2022. február 11. és 2025. február 28. között napi 1 óra.

[54] Az elsőfokú bíróság számítási módszerét követve a fenti ápolási időtartamokat alapul véve az ápolás-gondozás címén járó kártérítés összege 10.918.336,- Ft, míg a járadék összege 2025. március 1. napját követően - továbbra is 1 óra korrigált időtartammal számolva - havi 36.349,-Ft-ra emelkedik.

[55] A felperesek kitértek arra, hogy az elsőfokú bíróság kisebb számítási hibát vétett a jövedelempótló járadék miatti korrekció mértékének meghatározása során.

[56] A 2015. február 11. és a 2016. szeptember 25. közötti időszak tekintetében a bíróság az időtartam korrekciója során annak ellenére 470 perccel számolt, hogy a többlettáplálás-gondozás időigénye ezen időszakban 470 percről 320 percre csökkent.

[57] A felperesek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a kifejtettek miatt sérti a Pp. 206. § (1) és (3) bekezdését, a rPtk. 355. § (1) és (4) bekezdéseit, valamint a rPtk. 359. § (1) bekezdését.

[58] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és elsődlegesen a II-III.r. felperesek javára megítélt többlet ápolási-gondozási költségigény elutasítását indítványozta.

[59] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme a marasztalás összegének 2.715.409,- Ft összegre történő leszállítására irányult akként, hogy a többlet ápolás-gondozás időtartamát, és az ezen időtartam után járó költséget

- 2013. augusztus 23. és 2015. február 10. napja közötti időszakban az ápolási-gondozási költségigényt elutasítani kérte,

- 2015. február 11. napja és 2015. december 31. napja közötti időszakra napi 3 órára, és ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 388.080,- Ft összegre;

- 2016. január 1. napja és 2016. szeptember 25. napja közötti időszakra napi 3 órára, és ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 373.641,- Ft összegre;

- 2016. szeptember 26. napja és 2016. december 31. napja közötti időszakra napi 3 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 134.733,- Ft összegre;

- 2017. január 1. és 2017. augusztus 17. napja közötti időszakra napi 3 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 363.204,- Ft összegre;

- 2017. augusztus 18. és 2017. december 31. napja közötti időszakra napi 3 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 216.648,- Ft összegre;

- 2018. január 1. és 2018. február 10. napja közötti időszakra napi 3 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 70.725,- Ft összegre;

- 2018. február 11. és 2018. december 31. napja közötti időszakra napi 1 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 186.300,- Ft összegre;

- 2019. január 1. és 2019. december 31. napja közötti időszakra napi 1 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 226.665,- Ft összegre;
- 2020. január 1. és 2020. december 31. napja közötti időszakra napi 1 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 245.586,- Ft összegre;
- 2021. január 1. és 2021. május 5. napja közötti időszakra napi 1 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 77.034,- Ft összegre;
- 2021. május 6. és 2021. szeptember 9. napja közötti időszakra napi 0,75 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 65.583,- Ft összegre;
- 2021. szeptember 10. és 2021. december 31. napja közötti időszakra napi 0,8 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 63.293,- Ft összegre;
- 2022. január 1. és 2022. február 10. napja közötti időszakra napi 0,8 órára, ezen időszakra nézve a többlet ápolás-gondozás költségét 27.716,- Ft összegre;
- 2022. február 11. napjától kezdődő időszakra napi 0,25 órára, és ezen időtartammal számolva 2022. február 11. napjától 2022. december 31. napjáig 68.445,- Ft összegre;
- 2023. január 1. napjától 2023. december 31. napjáig 88.238,- Ft összegre,
- 2024. január 1. napjától 2024. december 31. napjáig 101.656,- Ft összegre,
- 2025. január 1. napjától 2025. február 28. napjáig 17.862,- Ft összegre;
- 2025. március 1. napjától járó járadékot havi 9.088,- Ft összegre kérte leszállítani, az ezt meghaladó időtartamra pedig a többlet ápolás-gondozás iránti igényt elutasítani kérte.

[60] Az ápolási-gondozási járadék végső dátumát 2028. január 31. napjában kérte megállapítani.

[61] A másodfokú perköltségre igényt tartott.

[62] Az alperes érvelése szerint a III.r. felperes javára megítélt jövedelempótló kártérítés az ápolás-gondozási többletmunkát megfelelően kompenzálja, ezért az ezen a címen érvényesített költségigényt kérte elutasítani.

[63] Rámutatott, hogy az I.r. felperes vonatkozásában felmerülő ápolási-gondozási költség és a III.r. felperes teljes jövedelempótlásának egyidejű megítélése kétszeres értékelést

eredményez az alperes terhére, ugyanis a felperesek ugyanazon időtartam vonatkozásában több jogcímen is érvényesítenek követelést.

[64] Az alperesi álláspont szerint a gyermek hároméves koráig terjedő időszakban a szükséges gondozási időmennyiséget nem befolyásolja az, hogy a gyermeket az egészségügyi állapota miatt speciális ellátásban kell részesíteni, ugyanis a szülőnek akkor is folyamatos figyelmet kell fordítania az ebben az életszakaszban lévő gyermekére, amennyiben az egészséges, ez esetben azonban másfajta tevékenységet kell körülötte végezni. Emiatt tehát ápolási-gondozási többletmunka elszámolása nem indokolt.

[65] Az alperes hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal, hogy az I.r. felperes négyéves korától óvodába, majd iskolába járt, azaz a hétköznapi jelentős részét az oktatási intézményben töltötte, így ez alatt nem igényelt többletmunkát a szülők részéről. Az I.r. felperes óvodás, illetve iskolás korában már nem merülhet fel az ápolás-gondozással kapcsolatosan olyan többletidő ráfordítás, amelyet a III.r. felperes javára megítélt jövedelempótló kártérítés ne kompenzálna.

[66] Az alperesi álláspont szerint az I.r. felperes 16 éves korára megszűnik a szülő ápolási-gondozási többletfeladata, ezen a címen többletidő ráfordítást nem igényel, ezért a II-III.r. felperesek javára megítélt járadék csupán 2028. január 31. napjáig fogadható el.

[67] A megítélt ápolási, gondozási költség csökkentésére irányuló, másodlagos fellebbezési kérelem indokai nagy részben megegyeztek az elsődleges fellebbezési kérelem alátámasztására felhozott érvekkel.

[68] A másodlagos fellebbezés szerint - a 2015. és 2018. közötti, valamint 2018. és 2022. közötti időszakot érintően - a közintézményben töltött idő arányában a székletürítésre (pelenkázásra-tisztálkodásra) tekintettel elszámolt, illetve az étkezések gyakorisága miatti többletidő ráfordítás is csökkentendő.

[69] E körben kiemelte az alperes, hogy az élelmiszerek bevásárlása, az ételkészítés, a mosogatás az egészséges gyermek esetében is a szülő feladata; így a speciális tápanyagok beszerzése, illetve speciális ételek készítése sem igényel többletidő ráfordítást az egészséges gyermekek táplálásához képest.

[70] Az alperes kifejtette, hogy az I.r. felperes óvodába, illetve iskolába szállítására, úgy szintén az I.r. felperes pszichés támogatására elszámolt időráfordítás is túlzott figyelemmel arra, hogy a szülők az egészséges gyermeket is gyakran nagyobb távolságba hordják óvodába és iskolába, illetve a gyermek lelki támogatása egészséges gyermekek esetén is elvárható a szülőtől.

[71] A fenti körülmények miatt az ápolás, gondozás körében felmerült tevékenységek egységesen $\frac{1}{4}$ arányú korrekciót igényelnek.

[72] Ennek alapján az egyes időszakokra lebontva az ápolási- gondozási időtartamot, majd annak alapján a minimál órabérrel számolt ápolási-gondozási költségeket a fellebbezési petíumban írt összegekre kérte mérsékelni.

[73] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében a felperesek fellebbezésének elutasítását, és az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte az általa előterjesztett fellebbezésben foglaltak szerint.

[74] A felperesek fellebbezési érvelésére tekintettel az alperes azt hangsúlyozta, hogy a II.r. alperes egy másik városban élt és dolgozott, az I.r. felperessel nem élt közös háztartásban, így a gyermeke napi ápolásában, gondozásában nem vett részt, ezen feladatokat jellemzően a III.r. felperes végezte. A II.r. felperes ápolási- gondozási tevékenysége nem haladta meg egy átlagos családapa ezirányú tevékenységét, kompenzációt nem alapoz meg.

[75] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletét az alperesi fellebbezéssel érintett körben kérték helybenhagyni.

[76] Kiemelték, hogy az alperes elsődleges és másodlagos fellebbezési kérelme a szakvélemény kiegészítések megállapításaival, és az azok alapjául szolgáló tényekkel is ellentmondásban állnak.

[77] Minden alapot nélkülöz az alperes azon állítása, hogy a 3 éves kort megelőzően az I.r. felperes ápolása-gondozása többlet feladatot nem jelentett: egy egészséges gyermek ugyanis nyilvánvalóan nem igényel 24 órás éber felügyeletet, és intravénás táplálást, valamint az ehhez szükséges előkészületeket sem.

[78] Alaptalanul hivatkozik az alperes arra is, hogy az I.r. felperes óvodai, iskolai tartózkodása jelentősen csökkentette a többletápolás szükségességét. Az I.r. felperes ugyanis mindösszesen 3 órát tartózkodott az óvodában, és az erre az időre eső étkezéseit is a szülőknek kellett elkészítenie.

[79] Bizonyítatlan és a szakvélemény kiegészítésben foglaltakkal ellentétes az az alperesi állítás, miszerint az I.r. felperes 16 éves korától többletápolásra nem szorul.

[80] Hangsúlyozták, hogy a II.r. felperes jövedelemveszteség címén nem részesült kártérítésben, ez tehát eleve kizárja, hogy a jövedelemveszteség címén III.r. felperes javára megítélt jövedelempótló kártérítés a felmerült teljes ápolási-gondozási költségigényt is kompenzálja.

[81] Jelentősége van annak is, hogy a III.r. felperes jövedelemvesztesége a munkaidőhöz kötődően jelentkezik, míg I.r. felperes többletápolási feladatai ettől függetlenek.

[82] A felperesek álláspontja szerint a fellebbezésükben előadottak kivételével az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelte a jövedelempótló járadék miatti korrekció mértékét is.

[83] A fellebbezések alaptalanok.

[84] Az ítéltábla - az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között, az ezekben előadott indokok mentén felülvizsgálva (rPp.253.§. (3) bekezdés) - megállapította, hogy a törvényszék a megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetéseket levonva határozta meg a II.r. és III.r. felperesek által ápolási-gondozási költség címén előterjesztett kártérítési igény jogalapját és annak összszersűségét is.

[85] A perben rendelkezésre álló orvosszakértői vélemény és annak kiegészítései alapján ((11081/Ü/993/2015/7. szakvélemény 46.o., P.20.112/2018/140. 27.o.) az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy az I.r. felperes egészségkárosodása a II.r.-III.r. felperesekre jelentős gondozási-ápolási többletmunkát hárít, amellyel okozott többletköltségek megtérítésére a rPtk. 355.§. értelmében a felperesek alappal tartanak igényt.

[86] A felperesek oldalán felmerülő a teljes gondozási-, ápolási többletköltség kompenzálására azonban - az alperes fellebbezési érvelésével szemben - a jövedelempótló kártérítés jogerős megítélése nem elegendő.

[87] Az ítéltábla – utalva a Pf.III.20.077/2024/11/I. sz. részítéletben kifejtettekre – hangsúlyozza, hogy a gondozási-, ápolási többletmunka időszükséglete (és költsége), valamint a gondozást-, ápolást végző személy jövedelemszerző tevékenységre fordítható munkaideje (ezáltal jövedelemvesztése) egymással szoros összefüggésben állnak, ezért az egyik költségigény megállapítása során figyelemmel kell lenni a másik fajta költségigény alapjául szolgáló tevékenység időszükségletére.

[88] A jelen esetben azonban az I.r. felperes nagyfokú egészségkárosodása miatt szükséges ápolási többletmunka napi összmenyisége jelentősen meghaladja a III.r. felperes javára megítélt jövedelemvesztés alapjául szolgáló napi 8 órás munkaidőt, továbbá az ápolási tevékenységek egy napon belüli eloszlása is túlmutat a 8 órás munkaidő intervallumán.

[89] A két fajta kárigény alapjául szolgáló időszükséglet tehát összefügg, azonban sem mennyiségében, sem napi eloszlásában nem esik egybe: ebből – a jelen esetben – egyrészt az következik, hogy a megítélt jövedelempótló kártérítés a felperesek részére teljes kompenzációt nem nyújt, ezért az ápolási-gondozási költségigény ez okból való elutasítására irányuló alperesi érvelés nem foghat helyt; másrészt a jövedelempótló kártérítésre tekintettel – törvényszék által helyesen kifejtettek szerint – az ápolás-gondozás szükséges időtartama korrigálandó (elsőfokú ítélet [36]).

[90] A megítélt jövedelempótló kártérítés miatt szükséges korrekciót pedig az elsőfokú bíróság megfelelően végezte el, a korrekció módjának, mértékének felülmérlegelésére sem az alperes, sem a felperesek fellebbezésében előadottak nem adnak alapot.

[91] Az ápolási-gondozási költségigény elutasításának alátámasztására felhozott további alperesi indokok sem helytállóak.

[92] A beszerzett orvosszakértői vélemény és annak kiegészítései kétséget kizáróan igazolták, hogy az I.r. felperes 3 éves koráig is felmerült az egészségi állapotával okozati összefüggésben álló, jelentős mértékű ápolási-gondozási többletmunka. Az intravénás táplálás és az ezzel járó fokozott egészségügyi kockázat, valamint az állandó székletürítés okozta nehézségek messze felülmúlják egy átlagos csecsemő/kisgyermek táplálásával, tisztántartásával járó feladatokat (P.20.112/2018/140. szakvél. 6. válasz).

[93] Nem vitatható az alperes azon hivatkozása, miszerint az I.r. felperes a 4 éves kora betöltése után óvodába, majd iskolába járt, így a speciális, gyors anyagcsere okozta szükségletek és az ezzel járó feladatok valóban az intézményben tartózkodás alatt merülnek fel, ebből következően ezek elvégzésére is ott kerül sor.

[94] Ez azonban az I.r. felperes egészségi állapotából adódó többletfeladatokat nem küszöböli ki, ugyanis az óvodába- és iskolába járás egyidejűleg további szükségleteket, feladatokat generál – pl. az I.r. felperes elszállítása az adott intézménybe, a speciális étel elkészítése, eljuttatása oda, megfelelő ruházat biztosítása stb. -, emellett azonban az intézményen kívüli időszakra továbbra is megmaradnak a korábbi feladatok, amelyek változatlanul a szülőkre hárulnak (P.20.112/2018/191. 10.o. 1.válasz). Az ápolási-gondozási többletmunka tehát ezen időszakban is fennáll, noha a gyermek változó igényeihez igazodóan módosul, átstrukturálódik.

[95] Nem osztotta az ítéltábla a járadékra való jogosultság 16 éves korig való korlátozására irányuló alperesi érvelést sem. Az orvosszakértői vélemény ugyanis nem zárta ki, hogy a 16 éves kor betöltését követően is felmerülnek a gyermek egészségi állapotából fakadóan többletápolási és gondozási feladatok (P.20.112/2018/191. 13.o. 3.válasz).

[96] Az alperes másodlagos fellebbezése a megítélt összeg leszállítására irányult arra hivatkozva, hogy az I.r. felperes speciális szükségletei és az ebből fakadó szülői többletterhek - az életkorból, valamint az óvodába- iskolába járásból kifolyólag - nem az elsőfokú ítéletben megállapított mértékben és időtartamban merülnek fel.

[97] Az ítéltábla álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság ezeket a körülményeket is értékelve, megfelelő módon, - szakértő közreműködésével – tárta fel az I.r. felperes egészségi állapota által szükségessé tett többlettevékenység mértékét és indokoltságát; és ezt követően - a módszerét tekintve a felek által sem vitatott korrekció alkalmazásával - vette figyelembe a már megítélt jövedelempótló kártérítést is.

[98] Az ítéltábla megítélése szerint - a fellebbezésben is hivatkozott, de a törvényszék által már figyelembe vett körülmények közül - a székletürítés, az étkeztetés, és a speciális tápanyag elkészítése tekintetében az elsőfokú bíróság a szakvéleményben megjelölt tényleges szükségletek (P.20.112/2018/191. kieg.szakvél. 1. válasz), és az azokból a szülőkre háruló mérték alapján döntött a felperesi igényről.

[99] Az óvodai, iskolai szállítás feladata az egészséges gyermeknél is felmerülhet, az ítéltábla azonban kiemeli, hogy a jelen esetben ez a szükséglet (azaz a távolabbi oktatási

intézmény igénybevétele) kifejezetten az alperesi magatartással okozati összefüggésben keletkezett; emellett pedig az I.r. felperes óvodai, iskolai szállítása - az egészségi állapotából kifolyólag - a mértékében is meghaladja az egészséges gyermek igényeit, ugyanis a szállítás naponta többször is szükséges lehet.

[100] Nem vitatható, hogy az egészséges gyermek is szülői támogatást, lelki segítséget igényel, az I.r. felperes azonban – éppen az alperesi magatartással okozati összefüggésben való – rászorultsága, kiszolgáltatottsága, a vele egykorú gyermekektől eltérő korlátozottsága miatt olyan többlet pszichés támogatásra szorul, amelyet a szakértő fentiekben hivatkozott szakvéleménye is alátámaszt.

[101] A fenti, az alperes fellebbezésében ismételten felhozott szempontokat a törvényszék megfelelően értékelte, azok az elsőfokú ítélet megváltoztatására nem adnak alapot.

[102] A felperes is alaptalanul kérte a fellebbezésében a javára megítélt kártérítési összeg felemelését arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság a II.r. felperes gondozási tevékenységét figyelmen kívül hagyta; noha ő jövedelempótló kártérítésben nem részesül, ezért ebben a tekintetben a korrekciót mellőzni kell.

[103] Az ítéltábla - az alperesi fellebbezési ellenkérelemben kifejtettekkel egyetértve – megállapította, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelés útján, helyesen azt vette figyelembe, hogy a szükséges ápolási-, gondozási tevékenységek időtartamának milyen aránya jutna a III.r. felperes 8 órás munkaidejére (abban az esetben, ha munkát vállalt volna), ugyanis az erre az időtartamra eső többletgondozásra, illetve annak időtartamára ápolási-gondozási többletköltségigény megállapítása a jövedelempótló kártérítésre tekintettel nem indokolt.

[104] Az ezt meghaladó (a jövedelempótló kártérítéssel nem kompenzált) időszakra azonban az ápolási- gondozási többletmunka ellentételezésére a felperesi szülők egyetemlegesen alappal tartanak igényt függetlenül attól, hogy az adott gondozási tevékenységet (jellemzően) a III.r. felperes vagy a II.r. felperes, esetleg a nekik besegítő valamelyik családtag végezte el.

[105] Az elsőfokú bíróság a felperes által a terhére rótt számítási hibát nem követte el, ugyanis - a fellebbezésben foglaltakkal szemben – a megjelölt időintervallumban a törvényszék egyik gondozási tevékenységnél sem számolt 470 perccel, hanem a többlettáplálás időszükségleteként 210 perccel, a pelenkázás-tisztálkodásnál pedig 320 perccel vett figyelembe.

[106] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a rPp.253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[107] Mind a felperesek, mind az alperes fellebbezése eredménytelen maradt, ezért a rPp. 78.§. (1) bekezdése alapján kölcsönösen viselni kötelesek a másik fél ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

[108] A 2025. február 8-át követően indult fellebbezési eljárásban már alkalmazandó 17/2024. (XII.09.) IMr. 3.§. (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése értelmében - a csekély pertárgyértékre tekintettel - a peres felek rendeletre alapított ügyvédi munkadíj igénye azonos összegben határozható meg, ezért ezek egymással szembeni beszámításával a felek másodfokú perköltségigénye teljesítettnek tekintendő.

[109] A fellebbező felperesek személyes költségmentességére, illetőleg az alperes illetékmentességére tekintettel a felmerült fellebbezési illeték a 6/1986. (VI.26.) IMr. 13-14.§. alapján az állam terhén marad.

Győr, 2025. szeptember 10.

Dr. Maurer Ádám sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Zsitva Ágnes sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró